

ተስፋዬ ተስፋ ሲቆርጥ

ክፍል 3

ጋዜጠኛ ሰናይ ገ/መድህን

ብርጋዴር ጄኔራል ከማል ገልቹ ወታደሮቻቸውን በህግደፍ የተዘረፉበት ኩነት ብዙዎቻችንን በታሪካችን አንድ አስገራሚ ሆኖ ያለፈ ዜናን ማስታወሱ አልቀረም። “ኮ/ል መንግስቱ ሀይለማርያም በሱዳን አስተባባሪነት ዜጎቹን በአስራኤል ተዘረፍኩ አሉ” በሚል የተዘገበውን የአሜሪካ ድምፅ የአማርኛ ፕሮግራም ዜና ። ኢትዮጵያውያኖቹ ቤተአስራኤሎች በድብቅ ወደ እስራኤል የተገቡበት የሞሰስ አፕሬሽን ይሄው ሶስት አሰርት ደፈነ። የቤተአስራኤሎቹን ጉዳይ በተመለከተ ዘረፋ ወይንም የማገገሚያ አፕሬሽን ተብሎ በዜና ተወርቶላቸዋል። በህግደፍ ስለተዘረፉት ኢትዮጵያውያኖች ግን ምንም አልተወራላቸውም። ያወጣ በዘመነ ኢንፎርሜሽን። (እኔ እሆን ገና አሁን ስለመዘረፋቸው እያወራሁ ያለሁት ?) ከሆነም እኮራለሁ። ስለወገኖቹ በግፍ መዘረፍና ታጋችነት የሰሚ ያለህ በመናገሪ ። እነሱ ብቻም አይደሉ ህግደፍን አምነው ተጠልለው ግና ባልገመቱት ሁኔታ በህግደፍ የታፈኑ ያታገቱና የተዘረፉት። ጊዜና ሁኔታ እንደፈቀደልን የምናወቀውን ያለፍንበትን የአማኝነታችንን አቤት እንላለን። የነበርን ሰዎች። ፍርድንም ለሁለቱም ህዝቦች በጎ አሳቢና አላሚዎች እንተዋለን። ላሁኑ ይህን እንቀጥል!

የኒያላ ሆቴል ሰፋፊ ሳሎኖች ቀኑን ፀጥታ ስለሚነግሰባቸው እንደልብ እየተደማመጡ ወግ ለመከምከም ይመቻሉ። ተስፋዩ ገ/አብም ፡ ሌ ኮ/ል አበበ ገረሱና ሌ/ኮል አለበል አማረን በጋራም ሆነ በተናጥል እያገኛቸው ብዙ ቀናቶችን ወግ የተቀባብሉት እዚያ ነው። ተቀባይ ተስፋዩ ሰጪ ሌ ኮ/ሎቹ ።። ተስፋዩ ደግሞ በቢሮ ጀምሮ ለጥቆም በጄን እያቀባበለ ጨዋታቸውን አወራርዱዋል። ጨዋታን ጨዋታ ካነሳው በአለኮል አጃቢነት የሚወርዱ ጨዋታዎች ጡጣዋ በጨመረች ቁጥር በግነት በስሜታዊነት በቅብኝርኝርነት አይበረዙም ትላላችሁ? ተስፋዩ ራሱ እንደነገረኝ እንዲህ ባሉ የጠረጴዛ ምሽቶች የሚመሰጥባቸውን ጨዋታዎች በወሰጡ ሲያከማች ያመሽና ሌሊት ይፅፋቸዋል። ወደ አንጎሉ እንደአወጣቸው ሁሉ እንደወረዱ ስለመጻፋቸው ግን እንጃ! የጄን ነገር! (የኒያላ ሆቴልን ነገር ካነሳን ይቻልን እንበል ። አስመራን የረገጡ አያሌ ኢትዮጵያውያን በኒያላ ሆቴል የትግል ጎራ ተስተናግደዋል። እኔም አንዳንዴ “እስኪ ኒያላ ሆቴል ግምባር ጎራ ልበል!” እያልኩ ቀልፍ ቢጤ ጣል አደርግ ነበር። የምቀልደው በኢትዮጵያውያን ወገኖቹ አልነበረም። በህግደፍ የአጋች ታጋች ተግባር እንጂ። ኒያላ ሆቴል አፍ ቢኖረው ... !! ከብ/ጄ ከማል ጦር ጋር ኤርትራ የገባው ሌ/ኮል አበበም የአስመራው አገግ ለሁለት ሲከፈል ከብ/ጄ ከማል ጋር ወገን። ብዙም ሳይቆይ በጤና ሳቢያ ከነከማል ቡድን ተሰናበተ። ህግደፍም ኒያላ ሆቴል እንዲመሸግ ፈቀደለት። ሰንበትብት ብሎም የራሴን የፖለቲካ ድርጅት መስርቻለሁና በሚዲያችሁ ይለቀቅልኝ አለ። የማይታሰብ ነበር። ለህይወቱ ስለሰጋሁ “እረ ባክህ እዚህ ሆነህ ድርጅት መስርቻለሁ የምትለው ነገር ይቅርብህ። በሰላም ከዚህ አገር መውጫህን ፈልግ” የወንድምነቴ ተማፀኖ ነበር። አልሰማኝም። በኢንተርኔት ለቀቀው። ሌ/ኮል አለበል ደግሞ በከፍተኛ አመራርነት የአማራ ህዝብ ዲሞክራሲያዊ ሃይል ንቅናቄ መመስረቱን ከአኔ ጋር ባካሄደው የቴሌቪዥን ቃለመጥይቅ ይፋ አድርገዋል። ከኤርትራ እስከወጣሁ ድረስ ይህ ሁኔታ ነበር። ከተስፋዩ ጋር በሚገናኙበት ወቅትም በዚህ ሁኔታ ላይ ነበሩ። የኒያላ ሆቴል ወጎች ልንለው እንችላለን (ጎበዝ ትዝታየ የጎንዮሽ ይዞኝ ሲነገድ ራሴን ታዘብኩት)።

ተስፋዩ ከሌ/ኮል አበበ ገረሱና ከሌ/ኮል አለበል ጋር ሲገናኝ አንድ ነገር አወቁዋል። ሌ/ኮል አበበ ከብ/ጄ ከማል ጋር መቆራረጡንና በህግደፍ ይሁንታ ኒያላ ሆቴል መመሸጉን ፡ ሌ/ኮል አለበል አማራ ድርጅት ምስረታ ላይ መሆኑን ። እንዴት አያወቅ ጎበዝ ! ኢትዮጵያን እንደ ቅርጫ ተካፍለው በቅዠት በራሞት ኮንትራል የሚገዙበት ኮ/ል ፍፁም(ሌኒን) ኮ/ል ጠዕመ (መቀለ) ኮ/ል ጋይም። ኮ/ል ዮናስ እኮ ወዳጅና መሃንዲሶቹ ናቸው። ዋናው የህግደፍ ቢሮ ቤቱ ነው። እነ ብ/ጄ ከማልና ብ/ጄል ሀይሉ ጎነፋ ደግሞ ከህግደፍ ጋር ስለተፋቱ አላስፈለጉትም። ለህግደፍ አይመቹም ። (የህግደፍን ፊት መንሳት ካነሳን በኤርትራውያን ላይ የሚወርደውን ግፍ ትተን በአንግድነት የገቡትን ኢትዮጵያውያንን ብንነቅስ፡ አነጋፋው የአነግ አመራር አቶ ገላሳ ዲልቦ ከአነግ አመራርነት ተወግደው አቶ ዳወድ ከህግደፍ ጋር ሲወዳጁ አቶ ገላሳ አስመራ ላይ እንዴት እንዴት በህግደፍ ፊት እንደተነሱና በከባድ ህመም ሲሰቃዩ ችላ ተብለው ህይወታቸው በኤርትራዊው የቀድሞ የአ/አ ዩኒቨርሲቲ ጉዋደኛቸው አቶ ምህረቱ በአምነት እርዳታ መትረፉን መከከር ይበጃል። በአስመራው የስደተኞች ኮሚሽን የስደት አገር ተገኝቶላቸው ከኤርትራ ሚግራሽን የመውጫ ቪዛ ስለተከለከሉት ወገኖች ስ ቢሆን ማን ይሆን ያገታቸው ማን ይሆን ያሳገታቸው ? (የታሪክ ማጣቀሻ መፅሃፍ ይወጣዋል) እነዚህን መሰል ህግደፍ በኢትዮጵያውያን ላይ ስለፈፀማቸው ወንጀሎች ፊት መንሳት...መንቀስ ይቻላል ። ግን እንዲህ ነበር የሆነው እየሆነ ያለውም ። በቃ! አሁን ግን ይሄን ገታ አርገን ወደ ጀመርነው እንለፍ። የተስፋዩን የአመሸሽ ማዕድ እየተጋራሁ ከጨዋታቸው ስጋራ ሰነበትኩ። ሌ/ኮል አበበና ሌ/ኮል አለበል የቀጣዩ መፅሃፍ ባለታሪኮች መሆናቸውን አወቅሁ። በዚያው ሰሞን ምሽት ሌላ አንድ አንግዳ አብሮ ተገኘ። በአምሳዎቹ የሚገኝ። አምቹ ኤርትራዊ ኢኒጂነር መሆኑን በትወደቅ ተረዳሁ። ጥርት ባለ አማርኛው። ከጠረጴዛው ጨዋታ ገለል ብለን ከኢኒጂነሩ ጋር ወግ ጀመርን። ወሎ ደሴ ማደጉን ከገለጠልኝ በሁዋላ ስለዝነኛው የወይዘሮ ስህን ት/ቤት የቀድሞ ትዝታው እያነሳ ጨዋታን ጨዋታ እየመዘዘው ነገድን። እኔም የወሎ ልጅ [ከወረሴህና ጃንጥራሮች የምወለድ] ነኝና ጨዋታውን በፍስህ ስሜት ተሞላላቸው አጣጣምኩት። በጥያቄ በትወስታዎች ያቅሜን

እየተሳተፍኩ። በጨዋታ መሀል አስመራ ከሚገኙት የቀድሞ የስህን ት/ቤት ተማሪ ከነበሩት ከአቶ ጠሐ ሱዋሊህ ጋር ያደረግኩትን የትውስታ ዝግጅት እንደወደደው ገለጠልኝ። ኢትዮጵያ ዉስጥ ተወልደው ያደጉና ረዥም የህይወት ዘመናቸውን በተለያዩ ሙያ ያሰለፉና በአማርኛ ሀሳባቸውን መግለፅ የሚችሉ ታጋዮች ኤርትራዊያንን ወደ ፕሮግራማችን በመጋበዝ የምናካሂደው የጨዋታ ጊዜ በበኩሌ በጣም ነበር የምወደው። በወስጤ የሁለቱን ህዝቦች በፍቅር የተሞላ ግንኙነት ያንፀባርቃል ብዬ ስለማምን። ከጥላቻ ፖለቲካ የራቀ በመሆኑም። “ሠናይ ከኢነጂነር ጋር የምታደርገውን የግል ጨዋታ አቁጥጥ” ተስፋዩ በጨዋታችን መሃል አንባርቆ ገባ። “እንዴ ለምን? እንዲያውም የፕሮግራማችን የጨዋታ እንግዳ አደርገዋለሁ። ስለ የወሎ ጣፋጭ ጨዋታዎችና በቀደምት ተማሪዎች ትግል ታሪክ አውራ የሆነው የስህን ት/ቤት ትዝታዎች ባለቤት ነውና ባስተናግደው እኔንም ፕሮግራማችንንም ያኮራናል” ስል መለስኩለት። “ኢነጂነርም ፈቃደኛ ነው” አከልኩ። ተስፋዩ ተወራጭ ። ሞቅታም አለ። ከዚያም ወደኔ ቀረብ አለና በልመና መልክ “እኔ ታሪኩን በቀጣዩ መፅሃፌ ላካትተው ስለሆነ እባክህ ተው።” ሲል ተማፀነ። “ያንተ በመፅሃፍ ስለሆነ ረዘም ልታደረገው ትችላለህ እኛ ግን በወስን የአየር ሰዓት ነው የምናስተናግደው። አቀራረቡ ደግሞ የተለያዩ መሆኑን ከኔ በላይ ታውቃለህ።” ተስፋዥ አልተዋጠለትም። “በእናነተ መጀመሪያ ከቀረበ ለኔ ጥሩ አይመችም” ሌላ ሰብብ አከለ። “አሁን የመፅሀፍህ አካል የሚሆኑት ኮ/ል አበበና ኮ/ል አለበልም እኮ በእኛ ፕሮግራም ተስተናግደዋል። አሁን የኢነጂነር ልዩነቱ ምንድን ነው?” ጥያቄዩ ነበር። አልመለሰልኝም። የንትርካችን ምክንያት አልታይህ አልዋጥልህ አለኝ። በመሀል አጣብቂኝ የገባው ኢነጂር “ሠናይ ግድ የለም፤ መጀመሪያ ከተስፋዩ ጋር እንስራና ከእናንተ ጋር በቀጣይ አደርጋለሁ። እዚሁ ስለሆነ ያለሁት ችግር የለም” ሲል የሽምግልና ሀሳብ አቀረበ። እየሳቅሁ ጣጣ የለውም አልኩ። የኢነጂነርን ሁኔታ በመረዳት። ተስፋዥ ፊቱ ፈካ አለና “በእሪኩም ዘመዱ.. አባብለህ ባለታሪኬን ልትማርክ” ቀለደ። እኔም ትዝብቴ ጣዘ።

ይሄ ወቅት ወራት ቆጥሮ የሰደተኛው ማስታወሻ ወጣ። ተስፋዥና ህግደፍ መፅሃፉን አሰራጩት ቸብቸቡት። እኔም ባለታሪኬቼም አነበብኩ። አንድ ምሽት ኒያላ ሆቴል ጎራ ስል ሌ/ኮ/ል አለበልና አበበን አገኘሁቸውና “እህሳ አማን ነው? እንዴት እንዴት ተነበበ መፃፉ?” መፅሃፉ ዉስጥ እንዳገኘሁቸው በሚያመለከት ወንድማዊ ሰላምታ ወግ ከፈትኩ። በአንዳች ስሜት ተያዩና “ሆድ ይፍጀው አለ ጥላሁን” አቤ ተነፈሰ ከቆጭን ፈገግታ ጋር ። “እዚሁ በህይወት እያለን ያልተባለ ነገር መፃፍ በጣም ነውና ነው” አለበል ተከተለው በትንታግ ስሜት። ከሁለቱም ኮሎኔሎች ጋር ደረግነው ቆይታ ለተስፋዩ ያጫወቱትን በተዛባ መልኩ ማቅረቡንና ከቶወኑም ያላሉትን ጨማምሮ መፃፉ እጅግ እንዳሳዘናቸው በሚገልፅ ምሬት የተሞላ ነበር። “ከብዙ ወዳጆቼ ትችት ደረሰብኝ። የአርሞን ህዝብ ክብር አዋረድክ አሉኝ ። እኔ ያላለኩትን ጨማምሮበታል ብልም ሰሚ አጣሁ። ስለዚህ ከመፅሃፉ ታሪክ በታሪክ እየጠቀስኩ በውጭ በሚዲያ አጋልጠዋለሁ” የሚለውን የተሰበረ የሌኮ/ል አበበን ስሜት አስታውሳለሁ። “አሁን ባለህበት ሁኔታ በውጭ ሚዲያ ተስፋዩን መተቸቱ ላንተ ህይወት ጥሩ ስለማይሆን እስኪ ታገስ” ከማለት በቀር በበኩሌ የምለው አልነበረም ። ነውርነቱን በማጠናከር ። “ያልሰማ ጀሮ ከጎረቤት ያጣላል” ብለዋል አበበ ። ጀሮ ዳዋ ልበስ ከሆነ ግን ሆን ተብሎ ለነገር እንጂ ለሌላ ምን ይሉታል። የሆነ ሆኖ ኮ/ሌኖሎቹ ተስፋዩ ላይ ንዴታቸውን በግል እንዳይተነፍሱ በከተማዉ ፈልገው አጡት ። ከኤርትራ ወደ ዉጭ በመሄዱ። እንዲሁ እየተብሰከሰኩ ወር ሁለት ወር ካሳለፉ በሁዋላ ታዲያ ከተስፋዩ የተዘዋዋሪ መልዕክት ደረሳቸው። ለእያንዳንዳቸው 5 ሺህ ናቅፋ ጠቅላላ 10ሺህ ናቅፋ (200 ዶላር) ። በተግባር ማዘናቸውን ሰምቶ አፍ መዝጊያ ከባህር ማዶ ብር እንደላከላቸው እየቀለዱ አውጉኝ ። ይበልጥም አዘነቡት ። ጉርሻውንም አልተቀበሉትም። ገንዘብ እንደሚያስፈልጋቸው ባያጠያይቅም ክብረ ነክ በሆነ መልኩ መቀበልን አልመረጡም። በዉነት ከኩሩወቹ ወገኖቹ በመሆናቸው ኮራሁባቸው ።

እነ ሌኮ/ል አበበና አለበል ይህን ቅያሜያቸውን ካካፈሉኝ በሁዋላ ወሎ አደጉን ኢነጂነር አግኝቼ የሚለውን መስማት ፈለግሁ። “ኢነጂነር የነ ኮ/ሌኔልን ታሪክ አነበብኩት ያንተን ታሪክ ግን አጣሁት። ስለ ወሎ የአንድ ሰው ታሪክ ትዝታ ግን አንብቢያለሁ። አንድ ልጅ በኢንተርኔት በብዙ ድርድር ያደረሰኝ የወሎ አባት ታሪክ ነው በሚል ያቀረበውን ። ያንተስ የታለ?” እንዳገኘሁት ያቀረብኩት ጥያቄ ነበር። “እሱ እኮ ነው እኔ ያካፈልኩት ታሪክ ። በዚህ መልኩ እንደሚቀርብ አልገመትኩም። ስሜ ይጠቀሳል እንጂ አይጠቀስም ብዬ አልጠበቅኩም” ሲል ኢነጂነር ያልጠበቅኩትን ገልጾ ቅሬታውን አዘነበው። “የታሪኩ ባለቤት አንተ እዚሁ እያለህ ከሌላ በደጅ ጥናት እንደደረሰው አስመስሎ በሌላ ስም አቀረበው ነው የምትለኝ?” የሰማሁትን ማመን አልቻልኩም። ዕውቁ የብዕር ሰው በዓሉ ግርማ ጋሼ ስብሃትና ሌሎችም ደራሲዎች ከሰዎች እውነተኛ ታሪክና እውነት አለም ሰዎች ባህሪያት ተመስርተው ልበልድ የመፃፍ ክህሎታቸውን አውቃለሁ አንብቢያለሁ። የጋሼ ስብሃት ትኩሳት ሌቱም አይነጋልኝ አጋፋሪ እንደሻው የበአሉ የቀይ ኮኩብ ጥሪ መፅሃፉ ላይ ያሉት እነ እምአእላፍና ደርቤ በቅርብ ከሚያወቃቸው መሆኑን። ደራሲው ከፊል የደራሲ ስብሃት ገ/አግዚአብሄር ታሪክ ስለመሆኑ። ጋሼ ስብሃት ስለ በአሉ ሲናገርም ይህንኑ ማብራራቱን ሰምቻለሁ። በሌሎችም በልበልድ ዉስጥ የእውነት አለም ሰዎች ገፅባህሪያት ተላብሰው መቅረባቸው የተለመደ አፃፃፍ ነው። ግለታሪክ ከሆነ ግን እንደወረደ መቅረብ የሚኖርበት ይመስለኛል። ባለታሪኩ በዘመኑና በቦታው ጀልባ ዉስጥ አሳፈሮ በትዝታ ባህሩ ዉስጥ እየተመለሰን እንድንሳፈሩ ከማድረጉም ባሻገር ዘመኑንና ቦታውን እንደነበረ ለማየት እንድናጣጥም ይረዳል እላለሁ። እናምነዋለንም። ለባለ ግለታሪኩም እውቅናን ሰጥተን እናከብራልን። የደራሲ ሀዲስ አለማየሁ ግለታሪክ የደራሲና ገጣሚ መንግስቱ ለማ ታሪክ የዘነበ ወላ የስብሃት ማስታወሻ የፍቅር ኪዳኔ የአራዳ ልጆች ; የመሳሰሉት ግለታሪክ መፃህፍት ግለታሪኮቹ በራሳቸው ስለሚተርኩልን መሳጭነታቸው አያጠያይቅም። ተስፋዩ እንዳደረገው ግለ ታሪክ ብለን ያነበብነው ልብወለድ ሆኖ ስናገኘው እንዴት እናምነዋለን? “አይነጋ መስሉዋት “ አበበ ያለት ነገር ። እንጃ እንግዲህ ከብሂሉ ባሻገር ሌላው የስነፅሁፍ ባለሙያዎችን ይመለከታል።

ከህይወት ዘመኑ የወሎ ትዝታውን ለተስፋዩ ያካፈለው ኢነጂነር እነሆ እውቅናና አክብሮቱ ቀርቶ ስሙን እነኩዋን ከደራሲው ማስታወሻ ላይ ማግኘት ሳይችል ቀረ። “በጣም ያሳዘናል። ተስፋዩ በእኛ የቴሌቫዥን ፕሮግራም ላይ የጨዋታ እንግዳ ሆነህ እንዳትቀርብና ስለወሎ ደሴ ወ/ሮ ስህን ት/ቤት መልካም ትዝታህን ቀድመህ እንዳታካፍል የፈለገው ከሌላ የደረሰው አስመስሎ ለማቅረብ ስለፈለገ መሆኑ ነው ።

ለነገሩ እሱ መቸ ሆነና” ንግሬን አልጨረስኩትም። ስሜቴን መቆጣጠር ተገቢ መሆኑን ወስጦ ነገረኝ። “ይሄው ተስፋዩ ታሪኬን በአደባባይ ዘረፈው “ ኢነጂነር መራራ ቀልድ ቀለደ ። በክህደት የተሞላው ህግደፍ ያመኑትን ኢትዮጵያውያን ወታደሮችን ዘረፈ ። መዝረፉንም ቀጠለ ። ተስፋዩ ገ/አብም ግለ ታሪክ ዘረፈ ። <የአባት ቤት ሲዘረፍ አብረህ ዝረፍ> መሆኑ ይሆ ? ለዛሬ በዚህ ይብቃን። ለቀጣዩ የዚያ ሰው ይበለን !

ቸር እንሰንብት።

ሠናይ ገብረመድህን (ጋዜጠኛ)

አዉስትራሊያ ሜልበርን

ለግል አስተያየታችሁ ከአክበሮት ጋር : Wosenmarta_2010@yahoo.com

ተስፋዬ ተስፋ ሲቆርጥ - [ከፍል አንድ](#)

ተስፋዬ ተስፋ ሲቆርጥ - [ከፍል ሁለት](#)

ኢትዮ-ሜዲያ - Ethiomediamedia.com

December 3, 2014